

ROCZNY ROGRAM
wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 4 w Kętrzynie
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System określa: rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. Adresatami programu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces doradczy.

1. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz. 1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz. 2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675)**
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017r.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2019 poz. 1322)

2. Założenia i cele WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;

- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną);
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

3. Cele programu WSDZ

Cel główny

Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki kształcenia i trafnego wyboru zawodu, kształcenie umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do optymalnego funkcjonowania uczniów szkoły podstawowej w różnych rolach zawodowych i społecznych.

Cele szczegółowe

Uczniowie :

- znają swoje predyspozycje,
- wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty,
- posiadają informacje o zawodach,
- znają ofertę i możliwości dalszego kształcenia,
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej.

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów,
- wspierają uczniów i rodziców w procesie doradczym,
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy, współorganizują wyjścia tematyczne w zakresie zdobywania informacji o zawodach).

4. Funkcjonowanie WSDZ w Szkole Podstawowej nr 4 w Kętrzynie

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli, pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji obszarze doradztwa i orientacji zawodowej. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ.

5. Formy, metody i techniki pracy doradczej

Formy pracy adresowane do uczniów:

Indywidualne:

- określenie predyspozycji edukacyjnych i zawodowych z zastosowaniem standaryzowanych kwestionariuszy.

Grupowe:

- lekcje doradztwa zawodowego klas 7-8,
- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych,
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem,
- grupowa informacja zawodowa: udostępnianie informacji o zawodach,
- grupowa informacja zawodowa: udostępnianie informacji o ofercie edukacyjnej,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów,
- organizowanie wycieczek.

Metody i techniki pracy doradczej:

- metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to: aktywizujące problemowe,
- burza mózgów, dyskusja,
- inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- metody audiowizualne,
- filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne,
- prezentacje multimedialne.

6. Treści programowe realizowane w poszczególnych pionach:

klasy I – III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

klasy IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekania odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

klasy VII i VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

7. Efekty działań w zakresie doradztwa zawodowego:

Uczeń po realizacji WSDZ potrafi:

- określić własne predyspozycje,
- wskazać swoje mocne strony i obszary do wzmożonej pracy nad sobą,
- wymienić zainteresowania,
- optymalnie do predyspozycji planować ścieżkę edukacyjno – zawodową,
- analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej,
- współpracować w zespole,
- skutecznie się zaprezentować,
- zachować się asertywnie,

Rodzice po realizacji WSDZ znają:

- mocne i słabe strony swojego dziecka,
- zainteresowania swojego dziecka,
- konsekwencje niewłaściwych wyborów,
- ofertę szkół,
- pomagają planować przyszłość edukacyjno-zawodową swojego dziecka,
- wiedzą gdzie szukać informacji na temat szkół, zawodów i wymagań,

Nauczyciel po realizacji WSDZ:

- zna zdolności i predyspozycje swoich uczniów (uzdolnienia, ograniczenia zdrowotne),
- zna zainteresowania uczniów i ich hobby,
- zna bazę danych o szkołach, zasadach rekrutacji
- możliwości rozwijania zainteresowań

**PLAN REALIZACJI ZADAŃ DORADZTWA ZAWODOWEGO
W RAMACH ROCZNEGO PROGRAMU WEWNĄTRSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA
ZAWODOWEGO
NA ROK SZKOLNY 2023/2024**

lp	Zadania do realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1	Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowe	wychowawca nauczyciel przedmiotu doradca zawodowy psycholog pedagog	na bieżąco w roku szkolnym
2	Przeprowadzenie lekcji doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin lekcyjnych w klasach 7-8	doradca zawodowy	na bieżąco w roku szkolnym zgodnie z planem lekcji klas 7-8
3	Przekazywanie uczniom informacji o ich predyspozycjach i zawodach podczas lekcji przedmiotowych, w trakcie realizacji programów z poszczególnych przedmiotów.	wychowawca nauczyciel przedmiotu	na bieżąco w roku szkolnym
4	Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.	Doradca zawodowy z PUP w Kętrzynie	W ramach OTK Ogólnopolski Tydzień Kariery na Warmii i Mazurach Barometr zawodów Październik 2023

5	Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia – aktualizacja tablicy informacyjnej.	wychowawca nauczyciel przedmiotu doradca zawodowy psycholog pedagog	na bieżąco w roku szkolnym
6	Kącik Doradztwa Zawodowego w pokoju nauczycielskim. Gromadzenie materiałów metodycznych dla nauczycieli. Gromadzenie materiałów informacyjnych dla uczniów.	doradca zawodowy psycholog pedagog bibliotekarz	na bieżąco w roku szkolnym
7	Udzielanie indywidualnych porad uczniom i ich rodzicom - dotyczących dalszych etapów kształcenia.	wychowawca nauczyciel przedmiotu doradca zawodowy psycholog pedagog	na bieżąco w roku szkolnym
8	Udział uczniów i ich rodziców w „Dniach Otwartych” zorganizowanych przez szkoły ponadpodstawowe w powiecie kętrzyńskim	wychowawca nauczyciel przedmiotu doradca zawodowy psycholog pedagog	Kwiecień maj czerwiec 2024 r.
9	Organizacja szkolnych konkursów plastycznych pod tytułem „Mój wymarzony zawód”	nauczyciele plastyki doradca zawodowy psycholog pedagog	marzec 2024 r.
10	Organizowanie wycieczek zawodoznawczych, odwiedzanie zakładów pracy - współpraca z pracodawcami na lokalnym rynku pracy	doradca zawodowy	na bieżąco w roku szkolnym w ramach lekcji doradztwa zawodowego
11	Zorganizowanie spotkania z rodzicami uczniów klas 7-8 w ramach „Mój rodzic w roli zawodowej”	doradca zawodowy	na bieżąco w roku szkolnym w ramach lekcji doradztwa zawodowego
12	Udział uczniów klasy 7-8 w targach pracy oraz w targach edukacyjnych	doradca zawodowy wychowawca nauczyciel przedmiotu	Zgodnie z harmonogramem targów pracy i edukacji na terenie powiatu kętrzyńskiego

Łatwiorcham

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 4
im. Stanisława Moniuszki
w Kętrzynie
mgr Elżbieta Motyl